

PFAS-verontreiniging en no regret-maatregelen

Stand van zaken

Intergemeentelijk overleg milieu

17.05.2022

Meest actuele informatie rond PFAS:

www.vlaanderen.be/pfas-vervuiling

1

Vraag:

Wat als openbare werken gepland zijn in een zone waar no regret-maatregelen (NRM) afgekondigd werden?

Is bijkomende staalname dan verplicht? En zo ja, wie financiert dan?

Antwoord:

- In de meeste gevallen is een technisch verslag (TV) verplicht bij openbare werken (dit doordat ze meestal in verdachte locatie gebeuren, namelijk openbare weg, oude wegbedding en wegberm).
- Vanaf 19/4 moeten minstens ¼ van de stalen van een TV geanalyseerd worden op PFAS. Bij voorkomen in no regret-zone is het de inschatting van de erkend bodemsaneringsdeskundige of er nog meer stalen op pfas moeten geanalyseerd worden.
- Meer vragen: PFAS Vlaanderen – OVAM

2

Vraag:

Hoe werden de perimeters voor de NRM vastgelegd voor bepaalde zones?

Antwoord:

- Advies van het Agentschap Zorg en Gezondheid van **19 juni 2021** voor sites die mogelijks PFAS-verdacht zijn: **perimeter van 100m vanaf de perceelsgrens van de site.** (Mogelijk meerdere perceelsnummers)
- Advies van het Agentschap Zorg en Gezondheid **na beoordeling van een Verkennend Bodemonderzoek:**
 - Voor **bodemgebruik** : **perimeter van 100m vanaf de perceelsgrens van de onderzochte site.** (Mogelijk meerdere perceelsnummers)
 - Voor **grondwatergebruik** : **Perimeter van 100m of 500m - cirkel met als middelpunt de peilbuis met de hoogste concentraties**

3

Deze perimeters zijn beschermend genoeg voor de omwonenden, ze zijn zeer conservatief

Voor bodem:

- uit studies blijkt dat vermoedelijk al op 60-80m van de oefenzone/ brand de bodemconcentraties voldoende laag zijn.
- Die 100m is dus geen grens in de zin van aan de ene kant is het veilig, aan de andere niet.

Voor grondwater:

- Verontreiniging verspreidt zich nooit concentrisch , eerder in een pluim in de richting van de grondwaterstroming.
- Aangezien sommige grondwaterstromingen sterker zijn werd 500m genomen als 'veilige' grens.
In het Beschrijvend Bodem Onderzoek zal de werkelijke verontreinigingscontour worden afgebakend.

4

Vraag:

Burger heeft een deel van zijn perceel die wel in de zone ligt en het andere niet. Welke maatregelen nemen? Of perceel ligt net buiten de zone.

Antwoord:

- De NRM zijn voorzichtigheidsadviezen (of beschermingsadviezen of blootstellingsbeperkende adviezen) die worden aanbevolen, hierover is nog geen volledige wetenschappelijke kennis aanwezig
- Ze zijn zeer conservatief dus iemand die met zijn perceel net binnen/op/ buiten de 100m-zone ligt zal vermoedelijk niet binnen de werkelijk verontreinigingscontour liggen.
- Persoon kan zelf beslissen om toch de NRM te volgen, elk individu is hier vrij in.
- Wanneer het verkennend bodemonderzoek afgerond is, zal hier (mogelijks) meer duidelijkheid over zijn. Anderzijds zijn diverse NRM <https://www.vlaanderen.be/pfas-vervuiling/no-regret-maatregelen-brandweeroefenterreinen-en-sites-van-een-zware-industriele-brand> voor iedereen interessant - ongeacht waar ze wonen bv. hygiëne: handen eten altijd wassen, huis binnen en buiten schoonmaken met water

5

Vraag:

Gebruik van water uit bufferbekken in zone NRM? Landbouwers komen van over de gemeentegrens naar het bufferbekken.

Antwoord:

Advies aan de gemeente: aanhangen van aanplakbiljet om landbouwers te informeren dat er in de zone PFAS NRM gelden

Verwijzen naar de richtsnoeren van FAVV

Dierlijke productie:

- Het FAVV raadt in alle omstandigheden af om water of voeder dat gecontamineerd is te gebruiken voor het drinken en voederen van dieren.
- Indien een operator dit toch wenst te gebruiken, is het noodzakelijk om in het kader van zijn autocontrole een monitoring van de eindproducten te voorzien om zich ervan te verzekeren dat die eindproducten conform zijn.

6

Fruit- en groentetelers

- De producten moeten veilig zijn en de telers moeten rekening houden met het feit dat ze in een (mogelijke) verontreinigde zone activiteiten uitvoeren.
- Momenteel zijn er specifiek voor PFAS geen actielimieten voor plantaardige producten en ook geen voorstellen van Europese normen.
- Momenteel is er vanuit wetenschappelijk oogpunt veel onzekerheid over de opname van met PFAS besmet irrigatiewater naar bodem en gewassen
- Fruit- en groentetelers mogen het water a priori gebruiken. Doch bij twijfel blijven ze de eindverantwoordelijkheid dragen, conform de Europese regelgeving.

Ondersteuning communicatie naar landbouwers:
‘Ontwerpbrief landbouwers’ en de ‘richtsnoeren van FAVV’

7

Vraag

Wat als er een speelpleintje of terrein voor jeugdbeweging in de zone van NRM ligt?

Antwoord

- Onbedekte grond moet vermeden worden.
- Zone waar gras of bodembedekkers door het spelen ‘onbedekt’ raken kunnen best goed opgevolgd worden en eventueel bedekt worden met schors of tijdelijk afgezet worden.
- Verharding tijdens droge periodes bevochtigen
- Zandbakken: oorsprong van het zand is belangrijk. Bedenking: nog onzekerheid of de reeds aanwezige PFAS in de bodem kan migreren naar het zand. Risico wordt laag geacht.

8

Vraag:

Gemeentelijk depot binnen NRM-zone. Zijn er maatregelen nodig naar het gemeentepersoneel?

Antwoord:

- Advies van FOD WASO: algemeen raadt de FOD WASO aan om af te stemmen met de Externe Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk.
- Als aanzet van mogelijke maatregelen geeft de FOD WASO de volgende:
 - Strikte hygiënemaatregelen toepassen bij graaf- en grondwerkzaamheden (handen wassen voor het eten, niet eten tijdens werk in verontreinigde zone, voorzien van propere werfkeet, o.m. met veegborstels aan de ingang en passend sanitair)
 - Beperken van stofvorming door het vochtig houden van het terrein
 - Gebruik van werfvoertuigen met gesloten ramen en deuren
 - FFP3 masker bij activiteiten die veel stof genereren
 - Waterbestendige handschoenen bij werken in de grond (bij voorkeur nitrilrubber)
 - Werkkledij met lange mouwen en lange broekspijpen
 - Na de dagtaak kan de werknemer zich bij voorkeur wassen of douchen, alvorens propere kledij aan te trekken

9

Flow van vragen via pfas@vlaanderen.be

Centrale mailbox voor dispatch van vragen

- Bodem: OVAM
- Gezondheid of NRM: Agentschap Zorg & Gezondheid en MMK van betreffende Logo
- Landbouw: FAVV en Landbouw en Visserij
- Werk: FOD WASO

Nadien bundeling van alle aspecten in 1 antwoord en antwoord vanuit PFAS Vlaanderen

Zelf snel op zoek naar info? Bron van informatie: 2de verslag Karl Vrancken
[Tweede rapport opdrachtouder | Vlaanderen.be](https://www.vlaanderen.be)

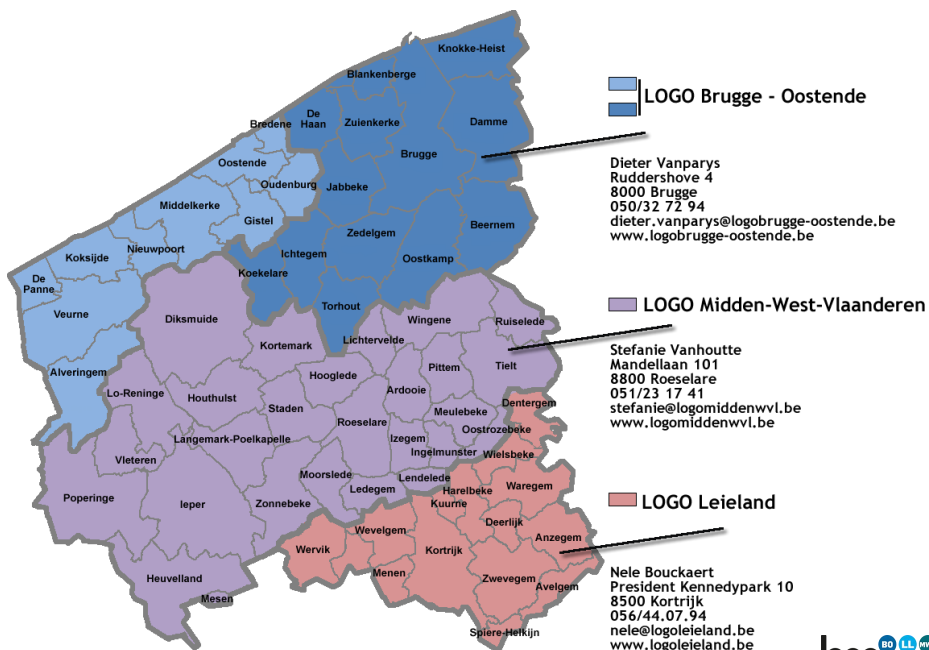

10

Stand van zaken lokaal?

- Waar zitten gemeenten nog mee?
- Welke feedback krijgen gemeenten op bv. brieven?
- Krijgen gemeenten veel vragen van bewoners? Zo welke?

11

12

